

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПІВПРАЦЯ З АМЕРИКАНСЬКИМИ КОЛЕГАМИ

Доповідь викладачів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Олени Будник та Тетяни Близнюк (Україна): «Використання фольклору в гірській школі Українських Карпат: досвід та інновації»

Учасники українсько-американської секції конференції

Виступи науковців зі Сполучених Штатів Америки

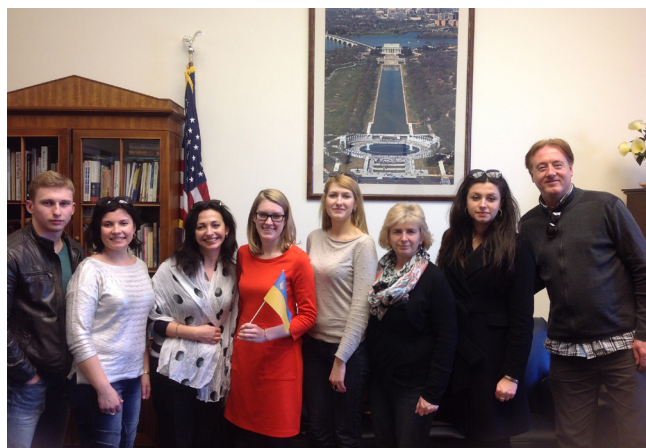
Біля резиденції Президента США, м. Вашингтон, США

Викладачі університету в студії «Голосу Америки» з Мирославою Гонгадзе, м. Вашингтон, США

Зустріч викладачів Прикарпатського національного університету з американським сенатором Орестом Дейчаківським і доктором соціології, проф. Дональдом Е. Девісом, м. Вашингтон, США

Зустріч з помічницею члена Конгресу Марсі Каптур, м. Вашингтон, США

У рамках проекту "Гірська школа: стан, проблеми, перспективи розвитку", започаткованого професором В. Хрущем, науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника взяли участь у 37-й Міжнародній конференції, яка відбулась 28-30 березня 2014 року в м. Хантінгтон (Західна Вірджинія, США) на тему "Нові Аппалачі: реалії та перспективи розвитку".

Щорічні Аппалачські Студії вже вкотре відбулись на базі Університету Маршала, куди прибуло близько 800 учасників із різних штатів Америки та багатьох інших країн далекого і близького зарубіжжя. Похвально, що вже стало доброю традицією запрошення вчених з України, проведення порівняльних досліджень у царині розвитку культури, освіти, екології, етнографії та інших напрямів в Аппалачах та Українських Карпатах. Отож, не випадково на конференції цього року вперше працювали 3 секції, присвячені вивченню Українських Карпат.

Учасниками 37-ї Міжнародній конференції були Н. Луцан, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математичних та природничих дисциплін початкової освіти; О. Будник, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти; Т. Близнюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та методики початкової освіти; О. Халло, кандидат медичних наук, доцент кафедри анатомії і фізіології людини та тварин; І. Галушак, кандидат економічних наук, викладач кафедри обліку і аудиту економічного факультету; В. Карабінович, магістр Юридичного інституту.

Українська делегація презентувала науковий доробок університету в напрямі порівняльних досліджень Аппалач і Українських Карпат. Приємною несподіванкою виявився добрий жест доктора соціології, професора Дональда Е.Девіса, котрий розтягнув українських стяг і запропонував зробити спільне фото.

*37-ма Міжнародна конференція "Нові Аппалачі: реалії та перспективи розвитку", яка відбулась 28-30 березня 2014 року в Університеті Маршала, м. Хантінгтон (Західна Вірджинія, США)
37th Annual Appalachian Studies Conference "New Appalachia: Known Realities and Imagined Possibilities",
March 28-30, 2014, Marshall University, Huntington, West Virginia, USA.*

Відповідно до теми конференції, викладачі нашого університету виступили з мультимедійними презентаціями.

Зокрема, професор Надія Луцан у виступі на тему: «Національні традиції, звичаї, обряди та свята в Карпатах» розповіла що, обрядовість на початку її виникнення була нерозривно пов'язана з міфологією: кожному обряду відповідав міф. Науковець наголосила, що Україна має стародавню історію та звичаї щодо святкувань у Карпатах.

В українському календарі кожна пора року мала свою важливу дату – кульмінаційну точку, до якої були приурочені звичаї та обряди річного календарного року. Залучення молоді до дійової участі у традиціях і звичаях рідного народу дає їм змогу практично пізнати його культурно-історичний досвід, бути продовжувачами справи батьків і дідів.

Доценти університету Олена Будник та Тетяна Близнюк у виступі на тему: «Використання фольклору в гірській школі Українських Карпат: досвід та інновації» акцентували на спільних і відмінних характеристиках розвитку освіти в гірських регіонах України та США, принципах культури відповідності й природовідповідності у вихованні, використанні етнографічних матеріалів у моделюванні соціокультурного середовища навчального закладу гірської місцевості. Адже для розвитку освіти Українських Карпат характерні специфічні особливості: різнобарвна природа краю сприяє накопиченню величезного досвіду спілкування людини з природою, в результаті чого сформувались багатотисячолітні традиції дбайливого господарювання, духовності, шанобливого ставлення до навколишнього світу. У горах достатньо добре збереглися традиційні народні ремесла і промисли, прогресивні релігійні обрядові традиції, фольклор, що слугує запорукою гармонійного розвитку зростаючої особистості.

Головне завдання професійного виховання учнів, вихідців із Українських Карпат, – це формування шанобливого ставлення до природи, орієнтування на традиційні професії краю з тим, щоб після опанування професією вони повернулися працювати в гірську місцевість. Адже сьогодні через проблеми працевлаштування, відсутності належної інфраструктури, погані дороги та інші негаразди молоді люди вибирають для життя великі міста. Ця проблема характерна й для Аппалачського регіону, хоч там дещо краща ситуація з дорогами та матеріальним забезпеченням гірських мешканців, – зазначили доповідачі Олена Будник та Тетяна Близнюк. Тому в Україні важливим завданням професійного виховання є орієнтація на традиційні для гірського краю професії, зокрема в школах залучають хлопчиків до столярної справи, бондарства, різьблення по дереву, випалювання, декоративного оздоблення та естетичного моделювання виробів. Дівчатка своєю чергою опановують обслуговувальну працю, мистецтво вишивки, писанкарства, ліжничарства та ін.

У виступі доцента Олександра Халло «Використання народної медицини українських Карпат в минулому і сьогодні» розповіла, що народна медицина була своєрідним відображенням уявлень українців про анатомію і фізіологію людини, вірувань стосовно цілювальної чи руйнівної дії явищ навколишнього світу. Багата флора Карпат давала змогу використовувати у народній фітотерапії понад 350 видів рослин. Зацікавлення слухачів викликала інформація, що значно ширше, ніж у науковій медицині, вживали дикорослі трави – валеріану, материнку, м'яту, звіробій, полин, ромашку. Не хетували й цілющими властивостями отруйних рослин – блекоти, чистотілу, беладони, які вживали переважно для зовнішнього лікування. Лікувалися також часником, цибулею, капустию, льоном та ін.

Доцент Ірина Галушак виступила із темою «Українські Карпати: стратегічні цілі економічного розвитку в депресивному гірському регіоні», де висвітлила цілі першого і другого рівня за економічним критерієм важливості, продемонструвала дерево-цілей. Розкрила сутність поняття «депресивність регіону», як економічного терміну. Адже в Україні, а саме в Карпатах існує серйозна проблема вирубки лісів, що тягне за собою екологічну небезпеку (в Аппалачах та ж проблема) та відповідно загрозу для функціонування інших галузей (зокрема сільського господарства), використання деревини не в повному обсязі, повне та часткове зупинення виробничих потужностей (заводів). Доповідач продемонструвала на основі SWOT аналізу сильні і слабкі сторони, а також загрози та можливості для економічного розвитку Карпатського регіону.

Магістрант Василь Карабінович представив до уваги американської аудиторії не менш вагому презентацію на тему: «Гірські школи Українських Карпат: правова історія та сучасний статус». Цією тематикою охоплено наступні ключові аспекти досліджуваного питання: проблеми та перспективи розвитку Карпатського регіону, законодавча підтримка та захист гірської місцевості, розвиток і допомога гірській школі на державному рівні, оцінка рівня знань учнів та причини повільного розвитку гірських шкіл. Особливо цікавою для учасників конференції виявилася інформація щодо статистичних даних про малокомплектні школи гірської місцевості, зокрема Івано-Франківської області.

Особливе зацікавлення в учасників конференції викликали питання, що стосуються сучасного політичного та економічного становища України, подій у Криму, а також організація навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах України, дозвілля студентів, їхні патріотичні почуття. Надзвичайно приємно, що американські друзі цілком підтримують демократичні прагнення нашої молоді, дуже добре обізнані з ситуацією в сучасній Україні, знають її символіку, співчують з приводу загиблих на Майдані у Києві.

Похвально, що на конференції працювала ще одна цікава секція, доповідачами на якій виступили наші американські друзі. Вони із задоволенням розповідали про свої враження від подорожі Україною, спілкування з науковцями Прикарпаття під час участі в II Міжнародній спільній українсько-американській науково-практичній конференції з проблем розвитку гірських регіонів (вересень 2013 р.). Так, професор Рон Роач акцентував на спільних проблемах в університетах України та США, зокрема врегулювання нормативно-правового забезпечення гірського регіону, вдосконалення навчальних університетських програм в аспекті врахування принципу природовідповідності, полікультурності, глобалізації освіти.

Магістрантка Джесіка з приємністю продемонструвала світлини, зроблені нею в Україні, вказала на менталітет українців, їхню гостинність, любов до квітів, сільського господарства, повагу до народних традицій тощо.

Група науковців, зокрема О. Будник, Т. Близнюк та В. Карабінович напередодні конференції два дні мали змогу спілкуватись з викладачами та студентами Університету Східного Теннессі в м. Джонсон Сіті. Завдяки професорові цього університету Рону Р. Роачу, який побував в Прикарпатському університеті в вересні 2013 року, було організовано українську лекцію для викладачів і студентів цього університету.

Неочікуваним виявилось те, що на українську лекцію прийшло багато представників діаспори, котрі довідалися про українську делегацію і виявили бажання обміняти думками стосовно різних аспектів розвитку України. На цій зустрічі зі вступним словом виступив Р. Роач, професор університету, котрий коротко розповів про географічне положення, сучасну політичну ситуацію в Україні, свої враження від подорожування Івано-Франківщиною, а також представив учасників з України: О. Будник та Т. Близнюк, які виступили з лекцією на тему: «Розвиток освіти і культури в Українських Карпатах». На завершення науковці з Прикарпатського університету відповіли на численні запитання, а також продемонстрували власний фільм на тему «Гірські школи Українських Карпат».

Надзвичайно корисною і цікавою виявилась зустріч з директором Центру дослідження Аппалач (м. Джонсон Сіті) Робертою Херрін та її співробітниками, котрі організували екскурсію установою і представили напрями та результати своїх досліджень.

Вчені США виявили бажання продовжувати співпрацю, розширювати наукові сфери дослідження, в проєкті – підписання угоди про проведення спільних наукових пошуків, організацію конференцій, обмін викладачами та студентами. Значну користь для викладачів нашого університету принесло спілкування з викладачами США, котрі розповіли про принципи організації педагогічної співпраці зі студентами, засобами їх стимулювання до навчання, волонтерської діяльності.

За сприяння американського дослідника Українських Карпат, доктора соціології, стипендіата програми ім. Фулбрайта, професора Дональда Е. Девіса учасники української делегації мали змогу відвідати пам'ятні місця в Вашингтоні, зокрема Капітолій, численні музеї, ботанічний сад, Верховний Суд Америки, бібліотеку Конгресу (найбільшу бібліотеку світу), побувати біля резиденції Президента США (Білого Дому) та ін.

Незабутньою виявилась зустріч у студії радіостанції «Голосу Америки» з співробітниками українського телебачення, зокрема з телеведучою Мирославою Гонгадзе, котру зацікавили наші думки щодо роботи українського телеканалу.

Політичні події в Україні не полишали ні на мить учасників конференції, тому Дон Девіс запропонував викладачам Прикарпатського університету провести незабутню зустріч з американським сенатором Орестом Дейчаківським, вихідцем з с. Ямниця Івано-Франківської області.

Спілкування було відвертим і щирим, солідарність і моральна підтримка українців відчувалась на кожному кроці.

Перебування делегації українських науковців в США сприятиме розширенню міжнародних відносин університету в аспекті дослідження проблем гірського регіону, а також сприятиме підвищенню їх професійного рівня, уможливить визначення шляхів для подальшої плідної наукової співпраці.

На світлині (зліва направо): проф. Роун Роач і Роберта Херрін (США), Олена Будник і Тетяна Близнюк (Україна) Johnson City, Tennessee. Ron Roach and Roberta Herrin (USA), Olena Budnyk and Tetyana Blyznyuk (Ukraine).